

Aktuální výskyt škodlivých organismů a metodická doporučení v ochraně chmele k 21. 05. 2015

Peronospora chmelová

Předpověď počasí pro následující období bude optimální pro šíření houbových chorob. Časté přeháňky způsobují ovlhčení listů a tudíž i zvýšenou citlivost k peronospoře, která se projevuje vyšším výskytem primární infekce ve formě klasovitých výhonů.

V této souvislosti doporučujeme, pokud tak dosud nebylo učiněno, provést druhé ošetření přípravkem **Aliette 80 WG** v dávce 3,0 kg/800-1000 l vody/ha. Jak již bylo uvedeno v předchozí aktualitě, v případě mladších meristémových porostů a citlivějších hybridních odrůd a při silnějším infekčním tlaku je tento ochranný zásah nezbytné realizovat. Na chmelnicích se silnějším výskytem klasovitých výhonů doporučujeme provést již v této době ošetření kurativně působícím fungicidem **Curzate K** v 0,3% koncentraci.

Na chmelnicích s **alternativním způsobem ochrany**, spočívajícím v použití PK hnojiva **Farm-Fos 44** (fosforitan draselný s obsahem 32% P₂O₅ a 29% K₂O), doporučujeme po zavedení chmelových výhonů provést aplikaci na list v dávce **FarmFosu 3,0 l/ha** v kombinaci s hořkou solí (5,0 kg/ha) Dodání hořčíku je velmi důležité pro zajištění vyvážené výživy tj. v tomto případě optimálního poměru mezi draslíkem a hořčíkem. Vzhledem k projevům primární infekce a předpokládanému silnému infekčnímu tlaku doporučujeme kombinovat s fungicidem **Curzate K** v 0,15 – 0,2% koncentraci v 800-1000 l vody/ha.

V posledních měsících je intenzivně řešena otázka budoucího používání měďnatých fungicidů. V příloze naleznete zápis z jednání, které se konalo na MZe v Praze dne 06.05.2015. Tomuto jednání předcházelo setkání chmelařů a zástupců UKZÚZ, které se uskutečnilo 02.04.2015 v Brně. Obě tato jednání byla zaměřena na chystané **omezení k použití měďnatých fungicidů v rámci EU**.

Na doplnění těchto závěrů je třeba dodat, že ohledně **Revusu** čekal registrant, (tj. firma Syngenta Czech, s.r.o.) na tzv. reregistraci Revusu (ú.l. mandipropamid) v SRN, která dle aktuální informace zástupců této firmy právě proběhla. Poté bude tato registrace "přetažena" v rámci EU ze SRN do ČR, což je nyní běžná praxe (v posledních letech byl tento systém vzájemných uznávání mezi členskými státy EU realizován např. u fungicidů Ortiva a Bellis). **Registrace Revusu se očekává v červenci letošního roku, takže s ním lze napevno počítat pro sezónu 2016.**

Pokud se jedná o navrhovaná opatření uvedená v závěrech z jednání, je třeba v této souvislosti uvést, že NeraAgro, spol s r.o. si zadala pokusy, v rámci nichž budou testovány nižší dávky přípravků **Curzate K** a **Kuprikolu 250 SC**. V případě Curzate K bude ověřována jeho biologická účinnost (vedle standardní 0,3% konc.) v 0,2% a 0,25% konc. v kombinaci se smáčedlem (pro zvýšení přilnavosti postřikové jíchy). V rámci doporučovaných alternativních metod bude testována kombinace fungicidu Curzate K s FarmFosem 44 ve snížené 0,1% konc. Redukované dávky budou ověřovány i v případě fungicidu Kuprikol 250 SC, včetně jeho kombinace s výše uvedeným FarmFosem.

Mšice chmelová

První okřídlení jedinci **mšice chmelové** byli v letošním roce na chmelu zaznamenáni již na počátku třetí dekády měsíce května (13.05.). Nicméně, doposud se jedná pouze o velmi slabou intenzitu přeletu. Vývoj migrace stanovený na základě sumy efektivních teplot (SET) je uveden v Tab. 1.

Vývoj přeletu mšice chmelové z primárních hostitelských rostlin – stav k 21.05. 2015 (Zdroj: automatické meteorologické stanice ÚKZÚZ a CHI v Tršicích)

Sledovaná událost (fáze přeletu)		SET (3°C)	Doksany	Kralovice	Smolnice u Loun	Žatec	Olomouc, Holice	Věrovany	Tršice
2. generace	Počátek přeletu	345	4.5.	12.5.	14.5.	8.5.	5.5.	8.5.	8.5.
3. generace	Počátek přeletu	485	16.5.	90%	84%	98%	17.5.	20.5.	98%
4. generace	Počátek přeletu	625	85%	70%	65%	76%	84%	79%	77%
5. generace	Počátek přeletu	765							
6. generace	Počátek přeletu	905							
	Konec přeletu	1045							

Poznámka

A - 2. a 3. generace přeletují pouze v teplotně nadprůměrných rocích. Přelety mohou být nízké nebo nulové.

- hlavní přelety v teplotně průměrném roce lze očekávat v intervalu SET 695 až 975.
- poslední vrchol přeletu při SET 975 se vyskytuje ve všech rocích.

Pokud se jedná o jarní škůdce, nesignalizovali jsme vzhledem ke slabému výskytu lalokonosce libečkového a povětrnostním podmínkám hromadný výskyt tohoto škůdce. Vzhledem k tomu, že většina chmelnic byla v tomto období ošetřena proti jarní generaci dřepčíka chmelového, byl tak eliminován i případný výskyt lalokonosce libečkového.

O signalizaci jednotlivých ošetření proti sekundární infekci peronosporou chmelové v průběhu sezóny a aktuálním výskytu minoritních škůdců, mšice a svilušky chmelové Vás v letošním roce budeme opět v pravidelných časových intervalech informovat jednak prostřednictvím Svazu pěstitelů chmele ČR a jednak na našich webových stránkách: www.chizatec.cz.

Záznam z koordinační schůzky ohledně problematiky ochrany chmele a révy vinné proti peronospoře v souvislosti se snížením povolené dávky aplikace mědi na 1 ha za rok

Místo jednání: MZe, odbor 17220

Datum: 06. 05. 2015

Přítomni:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe 17220
Ing. Martin Prudel, MZe 17220
Ing. Kateřina Petrásková, MZe 17220
Ing. Michal Hnízdil, MZe 17220
Ing. Jitka Drozdová, MZe 17220
Ing. Jan Gallas, MZe 17250
Ing. Tereza Musilová, 17250
Ing. Jana Ondráčková, ÚKZÚZ
Ing. Martin Půček, Svaz vinařů
Ing. Milan Hluchý, Ekovín
Ing. Luboš Hejda, Svaz pěstitelů chmele
Ing. Michal Kovařík, Svaz pěstitelů chmele
Ing. Josef Vostřel, Chmelařský institut

Účastníci jednání byli detailně informováni o současném vývoji v přehodnocování měďnatých ochranných prostředků. **Evropský úřad pro bezpečnost potravin ve svých závěrech k měďnatým účinným látkám stanovil, že bezpečná z pohledu životního prostředí je pouze celková roční dávka čisté mědi aplikovaná do 4,0 kg/ha.** Tento závěr je závazný pro reregistrace i nová povolení přípravků v zemích EU.

S uvedeným snížením celkové roční dávky mědi mají problém především pěstitelé chmele. Podle jejich názoru potřebují k účinné aplikaci alespoň 7 kg mědi/ha. Pěstitelé révy vinné by s limitem 4 kg mědi/ha neměli mít významný problém.

Přehodnocení dříve povolených přípravků na bázi mědi provádí pro naši zónu Rakousko. Oznámení výsledků se očekává zhruba v polovině letošního roku.

Z následující diskuse vyplynulo, že do října 2015, kdy by mělo být na základě výsledků z Rakouska vydáno rozhodnutí ÚKZÚZ, se v používání měďnatých ochranných prostředků nic nemění. V následujících 6 měsících je umožněn doprodej skladových zásob a tím i předzásobení pěstitelů, kteří mohou uvedené prostředky používat dalších 12 měsíců bez limitu 4,0 kg mědi/ha, tj. zhruba do března roku 2017. K problémům by mohlo dojít v letech 2017 – 2018, pokud by nebyly zaregistrovány nové přípravky.

Závěr:

Je třeba, aby pěstitelé:

- hledali alternativní ochranné prostředky – vzájemné uznávání prostředků povolených v zahraničí,
- jednali s výrobcí ochranných prostředků,
- testovali účinnost nižšího dávkování mědnatých ochranných prostředků.

Zároveň i ÚKZÚZ bude podnikat kroky k tomu, aby byly k dispozici alternativní přípravky co nejdříve.

Pokud by došlo ke kritické situaci, bude ji možné operativně řešit v rámci možností daných členských států komunitární legislativou (např. čl. 53 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 1107/2009).

Další společné jednání se uskuteční během prvního pololetí roku 2016, na kterém bude vyhodnocena situace.

Zpracovali:

Ing. J. Drozdová
Ing. M. Prudel, CSc.

Schválil:
Ing. Zdeněk Trnka
